

BASIN YANSIMALARI

DÜNYA GAZETESİ İŞ DÜNYASI BEKLENTİLERİ

ESİAD BAŞKANI ZORLU İŞ DÜNYASININ BEKLENTİLERİNİ DEĞERLENDİRDİ

Tüketim odaklı büyüme modelinden katma değerli üretime yönelmeliyiz

Ege Sanayici ve İş İnsanları Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Sibel Zorlu, 2024 yılının ekonomide düzelme yoluna girebilmesi için olumlu adımların atıldığı bir yıl olduğunu söyleyerek, enflasyonla mücadele ve para politikalarında atılan adımların etkisiyle dengeleme sürecine girildiğini ifade etti.

Özlem SARSIN-İZMİR

Ege Sanayici ve İş İnsanları Derneği (ESİAD) Yönetim Kurulu Başkanı Sibel Zorlu, DÜNYAya 2024 yılını değerlendirerek 2025 yılını değerlendirilmesini aktardı. Zorlu, 2024 yılının ekonomide düzelmeye yoluna girebilmesi için olumlu adımların atıldığı bir yıl olduğunu söyleyerek, enflasyonla mücadele ve para politikalarında atılan adımların etkisiyle dengeleme sürecine girildiğini kaydetti. 2025 yılında mücadelede kararlılıkla devam edilmesi gerektiğini vurgulayan Zorlu, enflasyonun tek haneli rakamlara indirilmesi ve para seviyinin kalıcı hale gelmesi için toplumun mücadeleye yönelik inancını kaybetmemesinin büyük önem taşıdığını belirtti.

"Maliye politikaları kritik önemde"

Zorlu, "Bunun yalnızca para politikalarıyla mümkün olmadığını, maliye politikalarında atılacak adımların da kritik bir rol oynadığını düşünüyorum. Kamu harcamalarında ciddi tasarrufla gidilmesi ve bu durumun kamu-yo tarafından benimsenmesi, ayrıca kayıt dışı ekonomiyi mücadelenin kararlılıkla sürdürülmesi öncelikli hedefler arasında yer almalı. İş dünyası olarak, 2025 yılında öngörülebilirliğin artırılmasına yönelik adımların atılmasını bekliyoruz. Aynı zamanda, reel sektör sorunlarına çözüm üretilmesi elzemdir.

dir. Türkiye ekonomisinin tüketim odaklı büyüme modelinden çıkıp, katma değerli üretime yönelmesi şart. Özellikle teknoloji odaklı dijital çağda, uluslararası ticaretteki payımızı artırmanın yolu, bu dönüşümü gerçekleştirilmekten geçiyor" dedi.

"Hala yatırım yapılabilir seviyesinin altındayız"

Geride bıraktığımız yıl, yeni ekonomi yönetimiyle devreye giren politikalar neticesinde olumlu gelişmelere şahit olmaya başladıklarını dile getiren Zorlu, "Yurt dışından finansman maliyetinde önemli bir gösterge olan CDS'imizde, istediğimiz seviyeye henüz ulaşılmasa da, bir düşüş kaydedildi. Kredi derecelendirme kuruluşlarının Türkiye notları yükselme eğilimine girdi. Ancak hala yatırım yapılabilir seviyenin altında bulunduğumuzu belirtmek isterim.

Türkiye ekonomisinin en önemli sorunu olan enflasyonla mücadelede ise, ağırlıklı olarak deflasyonla mücadelede doğru bir adım atıldı. Fakat tek haneli rakamlara ulaşabilmek için önümüzde uzun bir yol var. Ekonomideki genel görünüme baktığımızda ise 2024'te yüzde 3 civarında büyüme öngörüyoruz. Bu da potansiyelimizin altında bir oran. Reel sektör açısından baktığımızda sanayi üretim endeksi genel olarak eksilerde seyretti. PMI endeksi ise nisan ayından bu yana hala 50 baz puanının altında. İmalat sanayi kapasite kullanım oranı da yüzde 74-75 civarında. Reel sektörün bu görünümü, büyümenin potansiyelimizin altında kaldığını doğruluyor. Geniş kapsamlı işsizlik ise yüzde 28'er seviyesinde. Yani çalışma çağındaki insanların neredeyse üçte biri işsiz. Genç işsizliğimiz ise yüksek seyretmeye devam ediyor. İş gücüne katılma oranımız yüzde 50'ler civarında ve bu oran gelişmiş ülkelerin oldukça gerisinde. Uzunca bir süredir enflasyonun

"Yabancı yatırımcı istikrar bekler"

Zorlu, Türkiye'de hukukun üstünlüğünün tam olarak tesis edilmesinin hayati önemde olduğunu da vurgulayarak sözlerine şöyle son verdi, "Yabancı yatırımcı ekonomik istikrar, güvenilir ve öngörülebilir bir ortam bekler. Sadece yatırımcılar için değil ülkemizin refahı için de hukukun üstünlüğünün tam olarak tesis edilmesi hayati önemde. Bunun yanında nitelikli eğitime ve dijital çağın gereklerine uygun yetkinliklere sahip insan gücüne sahip olmalıyız. Evrensel değerlerin ve her alanda uluslararası normların geleceğimiz için yol gösterici olmasına inanıyoruz."

"Yabancı yatırımcı ekonomik istikrar, güvenilir ve öngörülebilir bir ortam bekler. Sadece yatırımcılar için değil ülkemizin refahı için de hukukun üstünlüğünün tam olarak tesis edilmesi hayati önemde."

başlıklı Draghi Raporunda da ifade edildiği üzere, AB yeni bazı arayışlara girmek zorunda. Bu bağlamda, Türkiye ile daha fazla yakınlaşması ve gümrük birliğinin güncellenmesi gündeme gelebilir. Öte yandan Trump yönetiminin, diğer ülkelere göre Çin'e daha yüksek vergi oranlarını uygulaması durumunda, Türk üreticiler bakımından sektörel avantajlar ortaya çıkabilir" değerlendirmesinde bulundu.

"Büden fazla odaklı ihracat stratejisi gerekiyor"

İş dünyasının, öncelikle, olabilecek yeni durumlara karşı hazırlıklı olması gerektiğini söyleyerek Zorlu, düşüncelerini şöyle dile getirdi, "İşletmeler bu dönemde alternatif ticaret stratejileri geliştirmeli. Riskleri dengelemek için birden fazla

"Nihai amacımız uluslararası rekabet gücüne katkıda bulunmak"

ESİAD'ın faaliyetlerini İzmir'i ve hinterlandını kapsayacak şekilde düzenlediklerini ifade eden Zorlu, "Amacımız, ülkenin sürdürülebilir kalkınmasına ve uluslararası rekabet gücüne katkıda bulunmak. Sanayicimizin en büyük sorunlarından biri olan finansmana erişim konusunda farklı açılımlar getirmek amacıyla başladığımız ve artık gelecekteki ESİAD Yatırım Zirvesi, bu hedefe yönelik önemli bir platform oldu. Özellikle ekonomik dalgalanmalar, yüksek faiz oranları ve finansman seçeneklerinin sınırlı olması, girişimcilerin ve sanayicilerin hareket alanını daraltıyor. Bu yıl üçüncüsünü düzenlediğimiz zirvede, sadece sorunları konuşmakla kalmadık, çözümleri de ortaya koyduk. Aynı zamanda, üyelerimizi yeşil ve dijital dönüşümün getirdiği tüm yükümlülükleri en iyi şekilde hazırlamaya

çalışıyoruz. Firmaların bu alandaki ihtiyaçlarını karşılamak için başlattığımız webinar dizisini, EĞAD ile birlikte düzenlediğimiz "Dijital Dönüşüm Zirvesi" ile taçlandırdık. Güzel bir iş birliği örneği olan bu zirvenin ikincisini bu yıl Mayıs ayında düzenleyeceğiz. Ayrıca, Gümrük Birliği nedeniyle Türkiye'nin de uyum sağlamak zorunda olduğu Avrupa Yeşil Mutabakatı düzenlemelerine iş dünyası olarak nasıl hazırlanacağımızı anlattığımız ve ilgili bakanlıklarla iş birliği yaptığımız etkinlikler düzenliyoruz. Nitelikli eğitim ise bir diğer önemli çalışma alanımız. Kentimizdeki üniversitelerle iş birliğinde çok sayıda projeye yürütüyoruz. Tüm çalışmalarımızı, sanayinin ve iş dünyasının sorunları ve ihtiyaçları doğrultusunda oluşturduğumuz 8 yuvartak masamıza aracılığıyla şekillendiriyoruz" diye konuştu.

"İzmir, Ege'nin motor gücü"

Yeni tabloda İzmir iş dünyası hakkında da düşüncelerini aktaran Zorlu, İzmir'i Ege Bölgesi'nin motor gücü olarak gördüklerini söyleyerek, "Ülkemizin dış ticaret açığına pozitif katkı sağlayan, dolayısıyla cari açığımızı azaltan bir kent. 2023 yılında İzmir'in ihracatını ithalatı karşılama oranı yüzde 129'a ulaştı. Bir başka ifadeyle ithalattan çok ihracat gerçekleştiriyor. Bunun yanında, liman kenti olmanın avantajlarına sahibiz. Ancak hem katma değerli ihracata doğru yönelmemiz hem de liman ve lojistik avantajlarımızı daha verimli kullanmamız gerekiyor. Daha önce de dile getirdiğim üzere "sanayiticaret-liman çitli gelişim" bizi farklı bir lige çıkarabilir. Bunun dışında coğrafik özelliklerimiz

bakımından yenilenebilir enerji, çok sanalı olduğumuz bir alan. Rüzgâr enerjisinde önemli bir rol kat ettik ve bir kümeleme oluştu. Başta rüzgâr olmak üzere güneş ve jeotermal gibi enerji türlerinde, yenilikçi, inovatif üretim sistemlerine geçecek İzmir'i bu alanda marka haline getirebiliriz. Yararlı endüstrilerin yükselişte olduğu çağımızda, İzmir'i öne çıkaracak bir diğer alan ise yazılım ve oyun sektörüdür olabilir. Kasım ayında düzenlediğimiz ESİAD III Yatırım Zirvesi'nde ele aldığımız konular den bir de oldu. Bölgeleğimiz yazılım ve bilişim kümelemesine İzmir iş dünyası olarak destek vermemiz gerekiyor. Bunun yanında devletten de bazı vergi avantajları ve destek modelleri geliştirilmesi yararlı olacaktır" dedi.

piyaz odaklı bir ihracat stratejisi izlenebilir. Türkiye, jeostratejik konumu nedeniyle hem Orta Doğu hem Orta Asya pazarları için lojistik ve üretim merkezi olabilir. Türk sanayiciler, bu bölgelere yeni iş birlikleri geliştirebilir. Son yıllarda Türkiye, AB için stratejik bir tedarik merkezi haline geldi. Türk şirketleri, AB'nin tedarik zinciri ihtiyaçlarına özel

ürün geliştirme stratejileri oluşturabilir. Bunların dışında her zaman vurguladığımız gibi rekabetçi olabilmek için teknolojiye dayalı yenilikçi ürünler geliştirmek ve dijital dönüşümü sağlamak şart. Türk ürünlerinin global pazarda daha güçlü bir yer edinmesi için yüksek katma değerli ve markalaşmış ürünlerle yönelmek gerekiyor."